čejně jednateli nebo agenty a dělí se podle svého působiště na agenty místní a agenty přespolní (cestující).

Poměry o-ch c-ch ve vlastním výše uvedeném slova smyslu k principálovi řídí se podle předpisů, platných pro obchodní pomocníky (viz Obchodní pomocníci). V poměru k zákazníkům vystupují obyčejně jen jako zprostředkovatelé; objednávky jimi opatřené jsou tedy ofertami zákazníků a principál vyhražuje si právo objednávku přijmouti nebo odmítnouti; může jim však býti též udělena plná moc k uzavírání obchodů a pak jsou obchodními plnomocníky. Podle zákona vztahuje se pak jejich plná moc na všechny obchody a právní jednání, jež jsou obyčejně spojena s prováděním obchodů toho druhu, k nimž je principál ustanovil; jsou zejména též oprávněni k inkasování cen z prodejů jimi uzavřených a k povolování přiměřených lhůtku splacení těchto cen, na Slovensku pak k inkasování principálových pohledávek vůbec; potřebovali by však zvláštní plné moci k převzetí směnečných závazků, přijímání zápůjček a k vedení sporů za principála (čl. 47 a 49 obch. zák. a §§ 43 a 45 slov. zák. obch.). Zákonný rozsah plné moci obchodních cestujících může principál obmeziti nebo rozšířiti, musí však se to státi způsobem třetím osobám patrným (na př. poznámkami na fakturách).

Podle živnostenského řádu musí býti obchodní cestující opatřeni úřední legitimací. Zásadně smějí vyhledávati objednávky jen u osob, v jichž podnicích se zboží nabízené upotřebuje, při čemž smějí sebou bráti jen vzorky, nikoli zboží na prodej, vyjímaje, že by vyhledávali zakázky na trhu. Tuzemští výrobci hodin, zlatého a stříbrného zboží, velkoobchodníci těmito předměty a obchodníci klenoty a drahými kameny smějí sebou bráti i zboží, když prodej podle vzorků je vyloučen, a s tím dalším obmezením, že zboží smějí nabízeti jenom oprávněným překupníkům. Vyhledávati zakázky u jiných osob než shora uvedených v místě závodu principálova nebo mimo toto místo, je o-ím c-m bezpodmínečně zakázáno, pokud jde o zboží osadnické, kořenné a materiální; stran jiného zboží je jim to dovoleno mimo místo závodu principálova, ale jen na zvláštní písemné vyzvání, které musí býti adresováno majiteli podniku a musí zníti na určitý druh zboží. Výminky od požadavku zvláštního písemného vyzvání mohou býti stanoveny nařízením. Srov. § 59, 59 a, 59 b českého živn. ř. a 74—76 slov. živn. ř., dále pro země české nař. min. obchodu z 27. XII. 1902, č. 242 ř. ž., pro Slovensko poněkud odchylné nař. z 26. V. 1925, č. 110 Sb.

Literatura.

Randa: „Handelsrecht“, sv. I., str. 212 a násl.; Wenig: „Příručka obchodního práva“, II. vyd., seš. 3., str. 158; Staub-Pisko: „Kommentar zum a. d. Handelsgesetzbuch“, sv. I., str. 182 a násl.; Wieland: „Handelsrecht“, str. 376 a násl.; Heller: Österr. Gewerberecht“, str. 478 sqq.

Arnošt Wenig.

Cikáni

viz Potulní cikáni.

Církev

viz pod heslem příslušné církve.

Církevní právo

viz Právo církevní.

Cizinci

(cizozemci) jsou oni, kdož zdržují se na území našeho státu, nemají však československého občanství státního. Příslušník cizího státu nemůže být zároveň příslušníkem republiky Československé (§ 4 úst. list.). Pro obor práva soukromého obsahuje všeobecný zákoník občanský (§§ 4, 33 až 38) příslušnou úpravu právního postavení c-ů, kdežto pro právo trestní dána jest podobná podrobná úprava v zákoně trestním (§§ 37—43). Pro obor práva ústavního a správního takových podrobných ustanovení není. Hlava V. naší ústavní listiny jest sice nadepsána: „Práva a svobody, jakož i povinnosti občanské“, než z tohoto nadpisu nedá se odvozovati, že by všechna práva v hlavě oné zaručená byla obmezena jen na zdejší občany státní. Slovo „občanské“ není totožné se slovem „státoobčanské“, nýbrž volilo se na místě výrazu „poddaný“. Základní práva občanská, uvedená v hlavě V. úst. list., jako svoboda osobní a majetková, volnost stěhování, volné nabývání nemovitostí a svobodná volba povolání, ochrana vlastnictví soukromého, svoboda domovní, svoboda tisku, právo spolkové a shromažďovací, ochrana tajemství listovního, svoboda učení a svě-